

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνώσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτήσια δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγυπτίου γρόσια διατμ. 50.— Αμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἑν γένει ὧν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθῆναι 20 Ἰουνίου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 29

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ALPHONSE DAUDET

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἡ ὁδὸς τῶν Κόκκινων Παιδιῶν στὴ συνοικία τοῦ Τέμπλου Ἐνας δρομάκος στενὸς σὰν ὑπόνομος, μὲ ρυάκια δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ βρώμικα νερά.

Ἀπὸ κάθε μεριὰ ψηλά σπίτια μὲ πελώρια παράθυρα, ποὺ ἀπ' τὰ περισσότερα λείπουν τὰ τζάμια. Φτωχόσπιτα, σπίτια τυπογράφων, γυρολόγων, ἐργατῶν.

Τὰ ἰσόγεια εἶναι μαγαζιά. Μαγαζιά κάθε λογῆς: μπακάλικά, χασάπικα, καπηλιὰ καὶ ἄλλα.

Εἶναι τὸ τελευταῖο Σάββατο τοῦ μηνός, ἡμέρα ποὺ οἱ φτωχοὶ πληρώνουν τὰ νοίκια τους καὶ οἱ ἰδιοκτῆτες, ἀφοῦ βαρέθησαν νὰ περιμένουν, τοὺς πετοῦν στὸ δρόμο.

Εἶναι ἡ ἡμέρα ποὺ βλέπει κανεὶς στοὺς δρόμους νὰ περνοῦν ἀμάξια φορτωμένα μὲ ὧλων τῶν εἰδῶν τὰ φτωχέπια.

Νυχτώνει.

Ἐνα-ἕνα ἀνάβουν τὰ φανάρια τοῦ γκαζιῦ.

Οἱ διαβάτες, βιαστικοὶ βιαστικοί, γιατί κάνει κρῦο, προσπερνοῦν

Μέσα σ' ἕνα καπηλιό, καθισμένοι μπροστὰ σ' ἕνα τραπεζάκι, ὁ μπάρμπα Λουδῶ πίνει μ' ἕνα μαραγκὸ τῆς συνοικίας.

Τὸ ἀγαθὸ κόκκινο πρόσωπο τοῦ τίμιου ναυτικοῦ λάμπει ἀπὸ χαρὰ, ἐνῶ ἕνα ἀνοιχτόκαρδο γέλιο τοῦ τρανιάζει τοὺς ὄμους.

— Λοιπὸν σύμφωνοι; μπάρμπα Ντυμπάκ, δέχεσθε ν' ἀγοράσετε τὴν ξυλεία μου στὴν τιμὴ ποὺ σὰς εἶπα;

— Σύμφωνοι, τόκα!

— Στὴν ὕγεια σας!

— Ἐβίβα!

Τσουγκρίζουν τὰ ποτήρια, καὶ ὁ μπάρμπα-Λουδῶ πίνει μὲ τὰ μάτια μισόκλειστα καὶ χτυπᾷ στὸν οὐρανίσκο τὴ γλῶσσα του, γιὰ ν' ἀπολαύσῃ καλύτερα τὸ κρασί του

Τί τὰ θέλετε! κανεὶς μας δὲν εἶναι τέλειος, καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ μπάρμπα-Λουδῶ εἶναι τὸ κρασί.

Δὲν πᾶει νὰ πῇ πῶς εἶναι κανένας μπεκρῆς—ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ.—ἀλλὰ δὲν κρύβει καὶ τὴν ἀγάπη του γι' αὐτό. Ἡ γυναίκα του, ποὺ εἶναι γερό κεφάλι, δὲν θὰ τὸν ἄφινε κιόλας ἀλλ' ὅταν ζεῖ κανεὶς ὅπως οἱ ναυτικοί, μὲ τὰ πόδια δλη

«Ἐνας δρομάκος στενὸς σὰν ὑπόνομος...»
(Σελ. 337, στ. α'.)

μέρα στὸ νερό, τὸ κεφάλι στὸν ἥλιο, πρέπει νὰ πίνῃ ποὺ καὶ ποὺ ἕνα ποτηράκι γιὰ νὰ συνέρχεται.

Ὁ μπάρμπα-Λουδῶ ὀλο καὶ πιδ εὐθυμος γίνεται, σκεπτόμενος τὰ λεπτὰ ποὺ θὰ πάρῃ αὔριο.

Ἐνα χειροσφίξιμο, ἕνα τελευταῖο ποτηράκι καὶ χωρίζονται.

— Αὔριο χωρὶς ἄλλο!

— Μείνετε ἡσυχος!

Ἀσφαλῶς δὲν θὰ λείψῃ ἀπ' τὸ ραντεβού του ὁ μπάρμπα-Λουδῶ. Ἡ τιμὴ εἶναι πρώτης τάξεως, καὶ κοπίασε ἀρκετὰ ὥς νὰ τὴ βρῇ.

Χαρούμενος, σὰν τὸ μαθητὴ, ποὺ ἔχει τὸ ἀριστα στὴν τσέπη του, ξεκινάει γιὰ τὸ σπίτι.

Τί θὰ πῇ ἡ κυρὰ Λουδῶ, γυναίκα μὲ γερό κεφάλι, ὅταν μάθῃ ὅτι ὁ ἄντρας τῆς πούλησε τὴν ξυλεία του σὲ τόσο καλὴ τιμὴ;

Μιά-δυὸ τέτοιες δουλειὲς νὰ κάνῃ ἀκόμα, καὶ θὰ εἶναι σὲ θέση, ν' ἀγοράσουν ἕνα κεινουργιο καράβι καὶ νὰ παρατήσῃ πιά τὴν «Ὠραία Νιφερναίζα», ποὺ παλιώνοντας ἄρχισε νὰ μπάζῃ νερά.

Δὲν ἔχει παράπονο, γιατί στὰ νιάτα του ἦταν ἕνα ξακουστὸ καράβι καὶ τὸν δούλεψε πιστὰ. Ἀλλὰ νὰ, ὀλα παλιώνουν, ὀλα χαλοῦν, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ μπάρμπα Λουδῶ δὲν νοιώθει πιά τὸν ἑαυτό του τόσο νέο, ὅσο τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν μοῦτσος στὰ πολεμικά.

Ἀλλὰ τί τρέχει ἔχει πέρα;

Καμμιά δεκαριά γυναικούλες τῆς γειτονίας ἔχουν περικυκλώσει ἕναν ἄστν φύλακα ποὺ κάτι γράφει σ' ἕνα σημειωματάρι.

Ὁ ναυτικὸς ἀπὸ περιέργεια πλησιάζει καὶ ρωτᾷ.

Τί τρέχει;

Δὲ βαριέσαι, κανένας μεθυσμένος θάχῃ πέσει ἢ κανέν' ἀμάξι θὰ πάτησε κανένα σκύλο.

Ἀλλὰ ὄχι! ἕνα παιδάκι, καθισμένο καταγής, μὲ τὸ πρόσωπο γεμάτο μαρμελάδα, κλαίει καὶ σκουπίζει μὲ τὰ βρώμικα χεῖρα του τὰ μάτια του.

Κλαίει, καὶ τὰ δάκρυα ἔχουν αὐλα-

κώσει παράξενα το πασαλειμμένο προσωπάκι του.

Κρύος, αλύγιστος, ο αστυφύλακας το ανακρίνει σά να μιλούσε σε κανένα μεγάλο.

— Πώς λέγεσαι;

— Δόλος.

— Γεώργιος, τ' άλλο σου τ' όνομα;

Καμμιά απάντηση, το μικρό ξανάρχισε τα κλάματα φωνάζοντας:

— Μαμμά, μαμμά.

Εκείνη τη στιγμή, μια γυναικούλα του λαού, άσχημη και βρώμικη, πετάχτηκε κι' είπε στέν' αστυφύλακα:

— Αφήστε να το ρωτήσω εγώ.

Εσκυψε, σκούπισε τα μάτια του, το φίλησε κι' ύστερα το ρώτησε.

— Πώς τη λένε τη μαμμά σου, μικρό μου;

Δέν ήξερε.

Ο αστυφύλακας, γυρίζοντας τότε στους γείτονους, είπε.

— Κανέναν από σάς δέν ξέρει τίποτα; ούτε σὺ πού ήσουν πορτιέρισσα στο σπίτι πού καθόντανε;

Ούτε κι' αυτή, δέν ήξερε τ' όνομά τους. Περνούσαν τόσοι νοικάρηδες καθημερινώς από κει-μέσα! Η μόνη πληροφορία πού μπόρεσε να τους δώσει ήταν ότι καθόνταν δυο μήνες εκεί, ότι δέν πλήρωσαν ποτέ πεντάρα κι' ότι ο νοικοκύρης τους έκανε έξωση.

— Τι δουλειά έκαναν;

— Τίποτα. Ο πατέρας κι' ή μητέρα περνούσαν τις ήμέρες τους πίνοντας και τις νύχτες δερνόνταν. Ποτέ δέν συμφωνούσαν παρά μόνο όταν έδερναν κι' οι δυο τους άλύπητα δυο άγοράκια, πού τάβαζαν και ζητιάνευαν και τάλεγαν παιδιά τους.

Καλή οικογένεια, μα την αλήθεια!

— Λέτε νάρθουν να το ζητήσουν το παιδί τους;

— Δέν πιστεύω.

Είχαν έπωφεληθεί από τη μετακόμιση για να το χάσουν. Δέν ήταν δα ή πρώτη φορά πού γινόταν τέτοιο πράγμα.

Τότε ο αστυφύλακας ξαναρώτησε:

— Δέν τους είδε κανείς την ώρα πού έφευγαν;

Είχαν φύγει το πρωί, ο άντρας σπρώχνοντας ένα καρότσι, ή γυναίκα βαστώντας με το ένα χέρι ένα μπόγο και με τ' άλλο τα δυο παιδιά. Άντε πιάς τους τώρα! Οι διαβάτες, άγανακτισμένοι, έλεινολογούσαν τους άπονους γονείς και προσπερνούσαν.

Ήταν εκεί απ' το μεσημέρι το φτωχό.

Η μητέρα του το είχε καθίσει σε μια καρέκλα λέγοντας:

— Κάτσε φρόνιμα ως που νάρθω.

Από τότε την περίμενε.

Σε λίγο άρχισε να πεινάη κι' έβαλε τα κλάματα τότε βγήκε ή μονάδισσα απ' απέναντι και τούδωσε μια φέτα ψωμί με γλυκό· αλλά ή φέτα είχε προ πολλ-

λού τελειώσει κι' ο μικρός ξανάρχισε τα κλάματα.

Ετρεμε απ' το φόβο του το φτωχό. Φοβόταν τα σκυλιά πού τριγύριζαν, φοβόταν τα σκοτάδι πού όλοένα και πύκνωνε, φοβόταν τους άγνωστους πού του μιλούσαν, κι' ή μικρή καρδούλα του χτυπούσε τόσο δυνατά, πού νόμιζε πως θα σπάση.

«Καμμιά δεκαριά γυναικούλες της γειτονιάς έχουν περικυλώσει έναν αστυφύλακα...» (Σελ. 337, στ. γ')

Ο κύκλος των περιέργων όσο πήγαινε και μεγάλωνε. Βαριστισμένος πια ο αστυφύλακας πήρε το μικρό απ' το χέρι για να πάη να το παραδώση στην αστυνομία, όταν θυμήθηκε κάτι και είπε:

— Α, ξεχάσα, μήπως θέλει να το πάρη κανείς;

— Εγώ!

Όλοι γύρισαν κι' είδαν έν' αγαθό κόκκινο πρόσωπο πού χαμογελούσε ως τ' αυτιά.

— Άν δέν το θέλει κανέναν άλλος, το παίρνω εγώ.

Όλοι άφησαν επιφωνήματα θαυμασμού.

— Μπράβο σου!

— Είσαι καλός άνθρωπος!

Κάνεις ένα καλό για την ψυχή σου! Ο μπάρμπα-Λουβώ, ξαναμμένος απ' το κρασί, ευχαριστημένος απ' την καλή τιμή πού πούλησε την ξυλεία του και την έπιδοκιμασία όλων, σταύρωσε τα χέρια του κι' είπε.

— Αί, δέν κάνω τίποτα σπουδαίο· καθέναν στη θέση του το ίδιο θακανε.

Υστερα οι περίεργοι τον συνόδεψαν

ως την αστυνομία, χωρίς να του αφήσουν καιρό να κρυώσει ο ένθουσιασμός του. Εκεί, όπως γίνεται πάντα σε τέτοιες περιστάσεις, άρχισαν να τον ανακρίνουν.

— Πώς λέγεσαι;

— Θωμάς Λουβώ, κύριε αστυνόμω, παντρεμένος, και καλοπαντρεμένος τολμώ να πώ, με μια γυναίκα με γερό κεφάλι. Ευτυχώς για μένα, κύριε αστυνόμω, γιατί δέν είμαι σπουδαίος, βλέπετε, δέν είμαι κανέναν άσος, «ο Θωμάς δέν είναι άσος» όπως λέει πάντα κι' ή γυναίκα μου.

Ποτέ δέ στάθηκε τόσο ευγλωττός!

Αίσθανόταν λυμένη τη γλώσσα του, όπως την αισθάνεται ένας άνθρωπος πού έχει κάνει μια καλή πούληση κι' έχει πιει μια μπουκάλα κρασί.

— Επάγγελμα;

— Ναυτικός, κύριε αστυνόμω, καπετάνιος της «Ωραίας Νιβερναίζας». Ένα γερό καράβι, μ' ένα πρώτης τάξεως πλήρωμα. Α, όσο για το πλήρωμα, είναι περίφημο. Ρωτήστε τους νεροκράτες απ' τη Γέφυρα της Παναγίας ως το Κλαμεσή, το ξέρετε το Κλαμεσή, κύριε αστυνόμω;

(Ακολουθεί)

ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟ ΜΠΑΜΠΑ

Ένας καινούριος χωρισμός ξύπνισε ξανά τον πόνο του δικού σου. Και αναρωτιέμαι, πού να κρύβεται άραγε τόση θλίψη, τόσο καίμοι τις άλλες μέρες! Σε ποιά τάχα γωνιά της καρδιάς; Ίσως να χη σταλάξει σ' αυτήν την πικρή πτυχή των χειλιών, πού δέν φεύγει ούτε όταν το γέλιο τ' ανοίγει διάπλατα. Ίσως στο βάθος των σκοτεινών ματιών πού μένουν πάντα θλιμένα, λυπημένα βαριά.

Είναι και μέρες πού δέν κρύβεται δίόλου. Τα χείλια μένουν πάντα μαζεμένα και δακρυσμένα τα μάτια. Είμαι σκυμμένη στο βιβλίο, χωρίς να διαβάζω. Μα δε σηκώνω το κεφάλι για να μην αντίκρυσω το στολισμένο σπίτι. Είναι, ξέρεις, γιορτή. Πάσχα, Χριστούγεννα ή και κάποια όνομαστική. Όλοι γιορτάζουν. Μα εγώ, πώς ναχω γιορτή, και πώς να πέρνω μερίδιο σ' αυτή, όταν νοιώθω τόσο μοναξιά και τόσο άπογνωση μέσα μου; Η μοναδική μου στοργή βρίσκεται μακριά, πέρα σ' αλαργινές θάλασσες, σε ξένες χώρες, σ' άγνωστο ούρανό. Και ποιος άλλος θ' άφίση τη γλύκα της χαράς του, για να σκύψω πάνω σε μια λύπη ξένη; Η ψυχή μου, τέτοιες μέρες, πετάει στα σπίτια πούχουν ένα όμοιο καίμο. Γεννιέται μέσα μου ένα αίσθημα συμπόνειας κι' άγάπη για όλους εκείνους πού οι άγαπημένοι τους λείπουν. Θλίβομαι μαζί τους, και τότε μου φαίνεται, πώς ή θλίψη μου, καθώς σμίγει με τον πόνο των άλλων, πλαταίνει, μα γίνεται

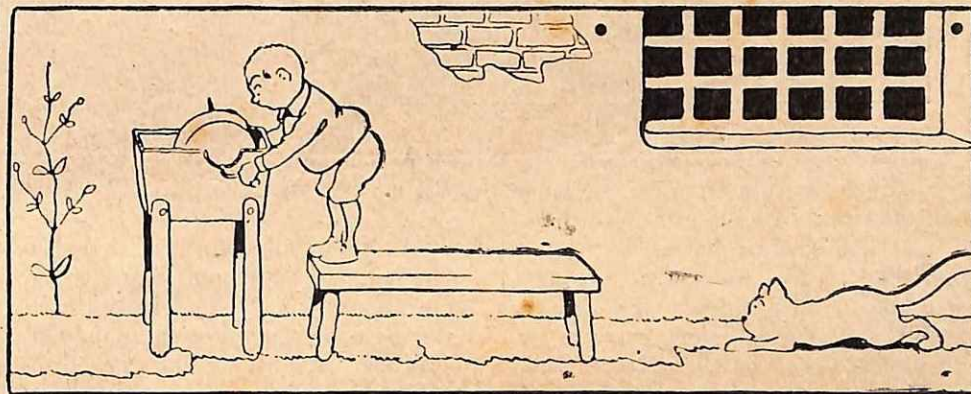
ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΘ'.

Ε, μα φτάνει πιά! Ός πότε αυτός ο κύριος Πολύβιος θαμνε άτιμώρητος κι' ελεύθερος να κακοποιή ζωα και ανθρώπους; Το γκρέμισμά του, βλέπετε, από τον άνεμοδείκτη ούτε το θυμόταν. Έπρεπε να πάθη κάτι άλλο, πού να το θυμάται σ' όλη του τη ζωή!

Αυτά συλλογίζόμουν και ζητούσα την ευκαιρία για να τον κάμω εγώ να τιμωρηθί. Το είπα μάλιστα και του φίλου μου Τόπ, πού το βοήκε αναγκαίότατο και δικαιοτάτο. Γιατί, σάν παθός κι' αυτός, δέν έχόνευσε καθόλου το κακόπαιδο και θάταν πολύ ευτυχισμένος αν μπορούσε να με βοηθήσει στο σχέδιο μου.

Άλλα σου σχέδια; Δέν είχα βρει ακόμα κανένα. Κι' ή τύχη έκαμε να μου το υποδείξη ο ίδιος ο Τόπ.

Μια μέρα, ήρθε τρεχάτος κοντά μου και μου είπε σι' αυτί:

— Ο λεγάμενος κάτι κάνει πάλι στην αυλή. Έλα να ιδής, γιατί εγώ δέν καταλαβαίνω αυτό το παιχνίδι. Μά, χωρίς άλλο, κάτι κακό ετοιμάζει!

Έτρεξα κι' είδα πραγματικώς τον Πολύβιο, στην αυλή του πύργου, να τροχίζει ένα μαχαίρι.

Είχε στήσει κει-πέρα έναν τροχό και, άνεβασμένος σ' ένα πάγκο, τον γύριζε κι' άκουμπουσε πάνω του το λεπίδι του μαχαιριού. Το άτσάλι τριβόταν μ' έναν παράξενο ήχο άπάνω στην πέτρα, και κάπου-κάπου έβγαζε σπίθες.

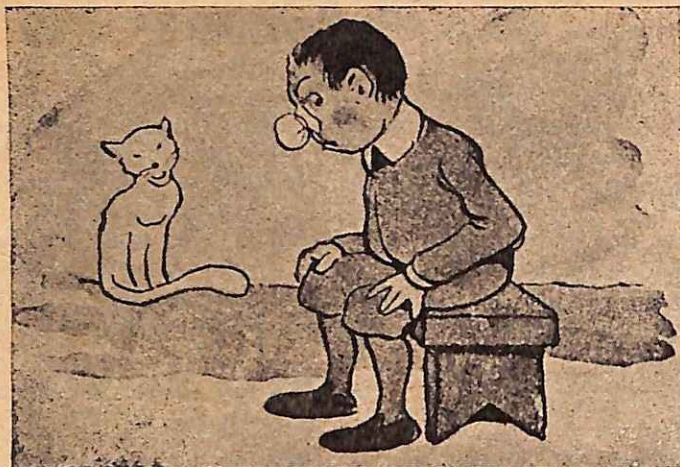
Ο Πολύβιος φαινόταν πολύ βυθισμένος στην εργασία του. Ποιος ξέρει τί έσκόπευε να κόψη μ' εκείνο το μαχαίρι — κανένα μπουά πάλι; — και το τροχίζει με τόση προσοχή... Είχε όμως μαύρο μαντίλι, κι' αυτό μ' έκαμε να θυμηθώ το λαϊκό τραγούδι:

Μαυρομάνικο μαχαίρι,
Βάσανα πού έχει ο κόσμος!

— Ναι, είπα με το νοῦ μου, ο κόσμος έχει βάσανα μεγάλα, κι' εμείς οι γάτοι το ξέρουμε καλά... Αυτή τη φορά όμως, Πολύβιέ μου, τα βάσανα θα-

Μπαμπά σου;

Για την αντίγραφή: ΕΛΕΝΗ ΡΕΖ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ναι για σένα. Τώρα θα ιδής!

Γιατί μου είχ' έρθει ξαφνικά μια ιδέα.

Δέν χάνω καιρό — ο Πολύβιος δέν με είχε ιδεί καθόλου, — πλησιάζω σιγά-σιγά και χώνουμαι κάτω απ' τον πάγκο όπου ήταν ανεβασμένος.

«Τό νοῦ σου, Χιόνη! είπα με τό νοῦ μου. Έδω θα τό δείξης! Ο κακός Πολύβιος πρέπει νά τιμωρηθῇ! Θάχης

δμως τή δύναμη πού χρειάζεται!... Εμπρός! Κουράγιο!...»

Σήκωσα τότε τή ράχη μου ψηλά, ψηλά, κι' έσπρωξα από κάτω τήν άκρη του πάγκου μ' όλη μου τή δύναμη.

«Ε, ή δύναμη πού έβαλα ήταν άρκετή. Ο πάγκος σηκώθηκε κι' έγειρε, ό Πολύβιος, στήν άλλη άκρη, έχασε τήν ισορροπία κι' έπεσε μπρούμυτα πάνω στον τροχό. Μά καθαιτό «μπρούμυτα». Η μύτη του δηλαδή άκουμπησε στον τροχό πού γύριζε, όπως πρωτύτερα άκουμποῦσε τό λεπίδι του μαυαριουῦ. Καί τό αποτέλεσμα; Τό φαντάζεστε: Όπως πρωτύτερα φραγωνόταν και τροχιζόταν στήν πέτρα τό μαχαίρι, τώρα τροχιζόταν και φραγωνόταν ή μύτη του κυρίου Πολύβιου!

Λίγες στιγμές βάσταξε αυτό, άλλα έφτασε. Ο Πολύβιος πέταξε χάμω τό μαυρομάνικο μαχαίρι — άχ, βάσανα! — τσίριξε από τόν πόνο, γκρεμίστηκε από τόν πάγκο κι' έπειτα εὐθύς σηκώθηκε και τόβαλε στα πόδια ξεφρονίζοντας:

— Η μύτη μου! ή μύτη μου!.. Βοήθεια!.. Έπεσα πάνω στον τροχό και τρόχισα τή μύτη μου!.. Τρέχουν αίματα!.. Πώ, πώ!.. Βοήθεια!..

Αλήθεια τόλεγε: Άν τά μαχαίρια, όταν τροχιζούνται, βγάζουν σπίνθες, οί μύτες όμως βγάζουν αίματα. Πώ, πώ!..

Ο πυργός άναστατώθηκε κι' άρχισαν άμέσως νά πλένουν και νάπολυμαίνουν τήν πληγωμένη μύτη. Έκοιξαν και τό γιατρό, πού τής έβαλε διάφορα γιατρικά, επιθέματα και τσιρότα. Για μερικές ήμέρες, ό Πολύβιος ήταν κλεισμένος στήν κάμαρά του. Κι' ύστερα τόν είδαμε νά κατεβαίνει στον κήπο και νά κάθεται σ' ένα σκαμνί σκεπτικός κι' άγνώριστος. Η μύτη του ήταν ακόμα δεμένη, μπλαστρωμένη, κουκουλωμένη. Θάλεγε πώς ήταν άποκριές κι' ό Πολύβιος είχε φορέσει μια ψεύτικη κι' άστεία μυτάρα. Μά τι κατσούφης μασκαράς πού ήταν! Καθόλου, μά τήν αλήθεια, δέ γελοῦσε...

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΠΡΩΤΕΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Προσπάθησε κανένας σας ποτέ νά θυμηθῇ ποιές είναι οί πιό παλιές έντυπώσεις πού μπόρεσε νά κρατήσῃ;

Τό μικρό παιδί κοιτάει τό κάθε τι με τό κατάπληχτα μάτια του, κι' όμως άπ' τίς έντυπώσεις του πρώτου και του δεύτερου χρόνου τίποτα ξεκαθαρισμένο δέν άπομένει στή μνήμη του.

Όσες φορές άναπόλησα τούτη τήν εποχή τής ζωής μου, μόνο δυό τρείς έντυπώσεις κατάφερα νά ξεχωρίσω, σά σημάδια φωτεινά σέ κατασκότεινη νύχτα.

Συλλογίστηκα συχνά πάνω σ' αυτές και προσπάθησα νά τίς σχετίσω με τίς πληροφορίες των δικών μου. Έτσι, από καιρό τίς έχω καθορίσει με τρόπο δριστικό, δίχως γι' αυτό νάμαι και σίγου-

ρος πώς στήν πραγματικότητα ήταν έτσι καθαιτό όπως τίς φέρνω τώρα στή φαντασία μου.

Δέν είχα χρονίσει πού με πρωτοπέρανε σέ ταξίδι. Πρέπει νά ξεκινήσαμε νύχτα άπ' τό σπίτι — περασμένα μεσάνυχτα. Έκείνο πού θυμάμαι είναι πώς κάποιος με κρατούσε στήν άγκαλιά του και πώς μέσα στή νύχτα άνοιξε ένα παράθυρο και πρόβαλε ένας άντρας μεσόκοπος, κρατώντας κάποιο φῶς στό χέρι του. Θά βγήκε, φαίνεται, νά μάς άποχαιρετήσῃ.

Η εμφάνιση τούτη χαράχτηκε βαθιά στό μυαλό μου, γι'ά νά μή σβύση ποτέ. Τούτο τό περιστατικό, λέω πώς είναι ή πρώτη άράδα πού γράφτηκε στήν κατάσπρη σελίδα τής μνήμης μου. Ακολουθούν όμως περιστατικά και εικόνες δίχως συνοχή.

Μιά πλατεία πού γυμνάζονται στρατιώτες: Κανόνια, κυλίδαντες, τουφέκια βαλμένα πυραμίδες.

Θυμάμαι καλά ακόμα τό γκρέμισμά μου από κάποια ξύλινη σκάλα.

Και τελευταία στή σειρά κράτησα τήν εικόνα του φωτισμένου πελάγου: Ταξιδεύουμε στό Αίγαίο. Η θάλασσα φαίνεται ήσυχη, μά τό πλοίο κουνιέται άργά και ρυθμικά: ειν' αυτό πού λέν οί θαλασσινοί άλογοφουρτούνα και πού θαρρείς πώς ή θάλασσα στάθηκε και πέρνει βαθεία και κρατημένη άνάσα.

Στήν πρύμη του βαποριού, άκουμπώντας στήν κουπαστή, τοξιδιώτες και ναύτες τραγουδάνε μελαγχολικά:

Θάλασσα λεβεντοπνίχτρα,
Θάλασσα φαρμακερή...

Και σήμερ' ακόμα τό παλιό τούτο θαλασσινό τραγούδι τ' άκούω με συχνή νηση: πάντα μου θυμίζει τήν εικόνα έκείνη του καραβιού πού χόρευε άνάλαφρα στα γαλάζια κύματα.

Και τήν εικόνα αυτή τήν έκαμα σύμβολο: Σάν άνοιχτής στό άέραντο πέλαγος, δέν έχει σημασία άν άβερης τή θάλασσα φουρτουνιασμένη φτάνει νά καθρεφτίζει τόν οὐρανό καταγάλανο και στον άγέρα νάντιλαει κάποιο τραγούδι, ή καλύτερα, ένα τραγούδι νά βγαίνει από μέσα σου!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΙΣ ΦΕΡΝΕΙ ΕΝΑΣ ΔΡΟΜΟΣ

Ο δρόμος μας μοιάζει πολύ με μια φέτα πεπονόφλουδα. Κάνει, σάν αυτή, στή μέση κοιλιά, ένώ οί δυό άκρες της τραβάνε ψηλά. Αυτό συμβαίνει γιατί πέφτει άνάμεσα σέ δυό λόφους: έτσι αρχίζει άπ' τίς ύψώρειες του ενός και τελειώνει στα πόδια του άλλου.

Τό δρόμο μας έγώ τόν αγαπάω πολύ. Αξίζει για μένα όσο και τό σπίτι μας. Άς μήν είναι, — όπως δά και τό σπίτι μας, — κανένας δρόμος σπουδαίος. Βέβαια. Μέγαρα δέν έχει ό δρόμος μας, μήτε καν μια βιλίτσα. Έχει όμως τόσα άλλα...

Δέ θέλω νά πω πώς είναι δρόμος ήσυχος και τέτοια. Ήσυχος; Αυτό θάταν ψέμμα. Γιατί διασταυρώνεται με πέντε άλλους μακρινούς, πού μπόρεσε νά ήταν και λεωφόροι. Άν όχι κι' οί πέντε, τουλάχιστον οί δυό. Μά ξέρετε τί κίνησῃ έχουν; Ο ένας, από ψηλά, μάς φέρνει κάθε τόσο τόν ήχο πού κάνουν τά τράμ του, καθώς κυλάνε στα σίδερα: μάλιστα τίς στιγμές αυτές, νομίζει κανείς πώς δλα τροντάζονται λιγάκι. Ο άλλος πάλι, πού είναι από κάτω και πιό κοντά μας, μάς σχίζει τ' αὐτιά με τ' αυτοκίνητα. Και καλά: δέ λείει κανείς για κείνα πού κυλάνε άθόρυβα. Έκείνα-τό πολύ-πολύ νά μάς ξεγελά-

σουνε καμιά φορά, και νά νομίσουμε πώς ή πλαϊνή γειτόνισσα τηγανίζει στήν αὐλή, ή — όταν είναι βράδυ και είναι έξω σκοτεινά, — πώς ψιγαλίζει. Γιατί ό μαλακός κρότος τους είναι σάν τό διακριτικό ψιγάλισμα ή σάν αυτό τό τσίρρρ..., πού κάνει τό λάδι στό τηγάνι. Είναι όμως κι' άλλα, — κι' εκείνα είναι πάντα σχεδόν κάτι άκομψα, κάτι αυτοκίνητα πού τό καπάκι τους μοιάζει με ψηλό καπέλλο ή, καλύτερα, με καμηλαύχι, — πού χιλάνε τόν κόσμο με τό άνάβρασμα του μοτέρ τους. Πώ, πώ! Τί κακό μου κάνουν!

Πώς νά πω λοιπόν για τό δρόμο μας πώς είναι ήσυχος; Μόνο τά μεσάνυχτα είναι ήσυχος. Άλλά μόνο ό δικός μας δρόμος είναι ήσυχος τά μεσάνυχτα:

Κι' όμως, έγώ τό δρόμο μας τόν βρίσκω ωραιότερο άπ' όλους τους άλλους. Δέν ξέρω: όταν βρίσκομαι στους άλλους δρόμους, τό βήμα μου είναι πάντα άνήσυχο: θαρρεί κανείς πώς έχει αισθάνομαι τόν έαυτό μου σάν ξένο, σάν παρείσαχτο, κι' ή έννοια μου είναι πώς νά ξεγλυστρήσω από δαύτους μιάν ώρα άρχύτερα. Μόνο στο δικό μας άνασαινω έλεύτερα, νά ποῦμε: μόνο στο δικό μας δρόμο περπατώ άνετα, σάν αφέντης, χωρίς νά φαντάζομαι πώς με κοιτάζουν περίεργα από κάπου ή και με ρωτούν με τό βλέμμα τους τί θέλω.

Τί είναι αυτό πού με κάνει νά αισθάνωμαι αυτή τήν άπόλυτη έμπιστοσύνη στο δρόμο μας; Μά νά: συμβαίνει νά είναι ό δρόμος μας. Είναι κάτι δικό μας κι' αυτός, κάτι σάν τό σπίτι μας, όπου μμπορούμε νά κινηθούμε έλεύτερα: κι' αυτό, γιατί δέ βλέπουμε κανένα νά βάξῃ τά γυαλιά του, ή νά παίρνῃ κανένα φακό και νά σκύβῃ για νά μάς δῇ, άκριβώς όπως κάνουν οί μικροβιολόγοι. Θέλω νά πω: τό δρόμο μας, μούτυχε πολλές φορές νά τόν περάσω και σφυρίζοντας... Πάλι όχι όπως τά μαγκόπαιδα! Ναι, μά τούς άλλους δρόμους μου επιτρέπεται νά τούς περνάω σιγοσφυρίζοντας; Κι' όταν είναι έρημοι, χωρίς ψυχή, πάντα φοβάμαι πώς κάποιος θά προβάλλῃ, κάποιος άγνωστος, άπ' τήν καμψη, και καθώς θά μ' άκούσῃ, θά γυρίσῃ και θά με κοιτάξῃ πάνω άπ' τά γυαλιά του, — αν φοράῃ γυαλιά, — ή με τά φρύδια κατσουφιασμένα, — αν δέ φοράῃ. Ένώ στο δρόμο μας, όσους άντικρύζω, τούς ξέρω καλά, και δέν τούς ντρέπομαι.

Κι' είναι ό δρόμος μας αυτός όπως ή μητέρα μας είναι ή μητέρα μας. Αυτό μάς έπῆρε, μικρούς, στήν άγκαλιά του... Αλήθεια, για πόσα ώραια δέ μου μιλεί! Ήταν ό τρίτος κόσμος πού γνώρισα στή ζωή μου, άφου πρώτος έστάθηκε ή κάμαρα πού γεννήθηκα και δεύτερος ή αὐλή μας.

Θά γελάσετε. Σ' αυτό τό δρόμο γνω-

ρίστηκα και με μια καϊμουδίτσα, μικρός, και με μιάν άρκούδα. Τίς γύριζαν κάτι γύφτοι. κι' ή Αθηνά, — ή ύπηρετριούλα μας τότε, — με πήρε στήν άγκαλιά και βγήκε μαζί μου ως τήν ξωπορτα, για νά τίς δῶ κι' έγώ. Τί γέλια πού έκανα σάν τίς είδα νά χορεύουν! Ο γύφτος βαροῦσε ένα ντέφι και τραγουδοῦσε:

— Χό-ρευ-ε-κυ-ρά-Μαϊ μου...

Ακουσα «μαϊμού» κι' ένθουσιάστηκα! Χτυπούσα τά χεράκια μου, τίνιζα τά πόδια μου, και γελοῦσα μ' όλη μου τήν καρδιά!.. Η καϊμένη ή Αθηνά είδε κι' έπαθε νά μὴν τῆς πέσω, καθώς κουνιόμουνά έλος. Και στο τέλος, άμα άποείδε κι' άπόκαμε, θύμωσε:

— Έλα! Κάτσε φρόνιμα!

Όλη ή χαρά μου κόπηκε. Γύρισα και τήν κοίταξα κατσουφιασμένος.

— Κυρά-μαμού!

Τῆς είπα και τή σκούνησα με τό χεράκι μου. Τῆς Αθηνάς τῆς ήρθε νά γελάσῃ, μά δέ γέλασε. Έκανε τή σοβαρή.

— Μαμού; ποιός σου τῶμαθε αυτό; Τώρα νά σου κόψω τή γλώσσα, νά δῆς έσύ!

Και με πήγε μέσα και τῶπε και τῆς μαμάρ, κι' ή μαμά με μάλωσε πολύ...

— Αυτό νά μὴν τό ξαναπῆς! Άλλοιώς, ξέρεις τί θά σου κάνω; Θά σου βάλω στο στόμα πιπέρι.

Θυμάμαι κι' άλλα, πολλά άλλα... Σ' αυτό τό δρόμο έπαιξα άμάδες, βώλους, άμπάρριζα. Άπ' αυτό τό δρόμο κίνησα για τό σχολείο, άπ' αυτό τό δρόμο κινάω τώρα, μεγάλος πιά, για τή δουλειά μου. Άπ' αυτό τό δρόμο έμαθα μικρός πώς έφυγε μια μέρα και μια άδελφούλα για τόν οὐρανό, — τή χάσαμε μωρουδάκι ακόμα, — άπ' αυτό τό δρόμο κίνησε κι' ό καϊμένος ό πατέρας για τήν τελευταία του κατοικία. Ο δρόμος αυτός, όπως κι' όλα στον κόσμο, δέ μιλεί μόνο για χαρές...

Και τώρα σκέπτομαι τή μανία πού είχα μικρός, τό καλοκοίρι, τά μεσημέρια, πού έλοι στο σπίτι ήσύχαζαν και στο δρόμο δέν ήταν πάλι ψυχή, νά βγαίνουν στήν ξωπορτα και νά καθουμαι στο πεζούλι. Έγερνα, θυμάμαι, τό κεφάλι στο χέρι κι' άφωνα τή ματιά μου νά τραβήξῃ τό δρόμο προς τά επάνω... Τῆ σταματοῦσαν πιό πέρα κάτι καττοῦλες πού σκάλιζαν τό χῶμα, πιό πάνω ένα άλογο ξεζεμένο κοντά στο κάρρο του, πού μασοῦσε σάνο και μαστίγωνε κάθε τόσο με τήν οὐρά του τά έντομα πού τό κεντοῦσαν: ακόμα πιό πάνω, ένα σκυλί ξαπλωμένο στή σκιά με τή γλώσσα του έξω, και τά μαδέρια ενός γιαπιού και πιό ψηλά, ό λόφος με τά δυό του έκκλησιδάκια. Ο λόφος αυτός, με πεύ-

κα ως τή ζώνη του, άπ' τή ζώνη κι' επάνω, είναι ένας βράχος πού μοιάζει σάν ένα σφουγγάρι σταχτί, μακρουλό. Στή βάση του βράχου, μέσα σέ μια κουφάλα, είναι χτισμένο ένα άσπρο έκκλησιδάκι. Και ψηλά, στήν κορφή, εξέχει άπ' τή μια μύτη τό καμπαναριό μιας άλλης λευκής έκκληροῦλας. Αυτό τό καμπαναριό ύψώνεται κεί με καμάρι, σά νά θαρρῇ πώς είναι αίχμη σέ κανένα δένδρο.

Μά έγώ, μικρούλης τότε, δέν έδλεπα τό καμπαναριό σάν αίχμη σέ δένδρο. Τῶς έλεπα σάν καμπαναριό, κι' έλεγα από μέσα μου πώς ήταν νόστιμο πού ήταν έτσι μικροσκοπικό. Η άπόσταση τό έκανε νά φαίνεται μόνο τρείς φορές μεγαλύτερο άπ' τό δάχτυλό μου. Καί, σάν κουτό παιδάκι πού ήμουν, έλεγα πώς ήταν έτσι μικρό και στ' αλήθεια.

Σοβαρά; Νάμουν τόσο κουτό παιδάκι, πού νά πίστευα τέτοια πράγματα; Όχι, καλέ! Μά νά, μου άρεσε νά τό σκέπτομαι. Όπως μου άρεσε νά σκέπτομαι πώς κι' οί άνθρωποι, πού έδλεπα κάπου-κάπου ν' άνεβαίνουν τό μονοπάτι και νά μπαίνουν στον Αη-Σιδέρη, — τό έκκλησιδάκι στήν κουφάλα, — ήταν τόσο μικροί, όσο φαίνόνταν. Δηλαδή τόσοι δά, μικροσκοπικοί, σάν τά στρατιωτάκια πού μου χάριζε τήν Πρωτοχρονιά ό θεός. Καί μου άρεσε νά τό φαντάζομαι αυτό, γιατί είχα διαβάσει σ' ένα μεγάλο βιβλίο, με χρωματιστές ζωγραφιές, ότι ύπήρχαν σ' ένα νησί κάτι τέτοιοι άνθρωποι. Ναι, ναι, τούς βρήκε ένας πού τόν έλεγαν Γκιούλιεβ, μια φορά πού τόν έρριξε ή τύχη του ναυαγῶ σ' ένα ξωτικό άκρογιάλι. Αλήθεια, πώς τόν ζήλευα τό Γκιούλιεβ! Πώς ήθελα νά βρίσκομαι κι' έγώ μια μέρα άνάμεσα σέ κάτι ανθρωπάκια πού θά τά χόρευα στή χούφτα μου, όπως έκαν' εκείνος! Άλλά μια κι' αυτό δέ φαινόταν εύκολο νά γίνῃ, — πού νά μ' άφήσῃ ό μπαμπάς νά ταξιδέψω, άφου ούτε στο δρόμο δέ μ' άφηνε καλά-καλά νά βγῶ, — τουλάχιστο γιατί νά μή φαντάζομαι, όταν καθόμουνά στο πεζούλι τῆς ξωπορτας κι' έδλεπα προς τόν Αη-Σιδέρη, πώς έκείνοι πού πήγαιναν ν' άνάψουν τό κερί τους ήταν... λιλιπούτιδες; Μία φορά με λιλιπούτιδες δέν έμοιαζαν, έτσι μικροί πού φαίνόνταν;

Κ. Π. ΛΕΥΚ.

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ήταν η πρώτη φορά που ταξιδεύανε μόνα τους τα δυο αδελφάκια. 'Ο Δημήτρης, που ήτανε δώδεκα χρονών, είχε πάρει μια φορά με το βαπόρι σ' ένα ταξίδι κοντά στο νησί τους. Μα η Ρήνα ποτέ δε βγήκε απ' το λιμάνι του. Ήταν έννια χρονών και δεν είχε πάει ούτε μια φορά με τη βάρκα. Γι' αυτό και τώρα φοβόταν τρομερά. Βαστούσε από το μπράτσο το Δημήτρη γερὰ κι' έσφιγγε τα χείλια της στο ελάχιστο άνεβοκατέβασμα της βάρκας.

— Τοτό, φοβάμαι, ψιθύριζε παραπονιάρικα, κι' από μέσα της παρακαλούσε την Παναγία να τους σώσει.

Θα τ'όλεγε και δυνατό, μα ντρεπόταν να μη την ακούσουν κι' οι άλλοι που ήταν μέσ' στη βάρκα. 'Επιτέλους φτάσανε στο βαπόρι. 'Ανεβήκανε τη δύσκολη σκάλα του και η Ρήνα θαρρούσε πως ανέβαινε σ' αεροπλάνο.

— Τοτό, καλέ, έδω θαρρείς πως ή γη φεύγει από κάτω απ' τα πόδια σου.

— Σώπα, καίμενη Ρήνα, φώναζε εκείνος σοβαρός, πέρνοντας πόζα. Δεν είναι γη, είναι βαπόρι αυτό. Δεν τ'ο καταλαβαίνεις πως θα κουνηθής;

Καθήσανε σκεπτικοί σ' ένα παγκάκι. 'Ο Δημήτρης φαινότανε πως είχε συνείδηση της θέσης των. 'Αλήθεια, δεν ήταν πολύ τολμηρό να πηγαίνουν δυο παιδιά μόνα τους στον Πειραιά; 'Η μήτέρα τους είχε φύγει πριν από ένα μήνα, για να πάη για έγχείρηση, και δεν μπορούσε να τ'α πάρη μαζί της.

Πατέρα δεν είχανε. Τ' άφησε σ'ε μια γνωστή γειτόνισσά της. 'Όταν ξαφνικά, τηλεγράφησε να τ'ης τ'α στείλῃ.

— Τάχα γιατί; συλλογίζεταν ο Δημήτρης. Μήπως αποφάσισε να μένουν στον Πειραιά; Και γιατί δεν έρχόταν να τ'α πάρη εκείνη, παρά τ'άφηνε έτσι μονάχα, ξένα, μέσα σ' ένα βαπόρι ξένο και τόσο μελαγχολικό, έτσι που τ'όδρεχαν τα κυματάκια και τ'ο τριγύριζαν τ'α γκρίζα σύννεφα;...

Δίχως καμμιάν αίτια, το Δημήτρη το έρχότανε να κλάψῃ: «Γιατί, γιατί, μανούλα, να μ'ας αφήσεις μόνα;...»

Η Ρήνα στην αρχή ήταν ήσυχη, μα ύστερα, βλέποντας τὸν ἀδελφὸ της σ'ε συλλογή, ἀνησούχησε. Είχε πάρει ένα αξιοθρήνητο ύψος, καθώς προσπαθούσε να μαντέψῃ τὴ σκέψῃ του...

— Τοτό, γιατί δε μ'ο μιλάς; Φοβάμαι. Θαρρῶ πως είμαι μοναχή μου. Είμαι λυπημένη πολύ. Θέλω να κλάψω...

— 'Ε! κουτή, μη λ'ες ανοησίες! Κοίτα, τί ώραίτα που είναι έδω! Νά, πάρε λίγη σοκολάτα. Θές;

Κι' έβγαλε μιά μικρή πλάκα σοκολάτα απ' τὴν τσέπη του. Τὴν ἔκοψε σ'ε δύο.

— Έδωσε τὴν πιὸ πολλή στὴ Ρήνα καὶ κράτησε γιὰ τὸν ἑαυτὸ του ἕνα μικρὸ κομματάκι. Τρώγανε κι' οἱ δυὸ ἀνδρέχτα καὶ χωρὶς νὰ μιλάνε.

Ὡστόσο ἡ Ρήνα ἔμοιαζε λίγο σὰν παρηγορημένη. Ἡ γλυκεῖα σοκολάτα τῆς εἶχε μετριάσει τὸν πῆρα της. Τὸ βαπόρι ξεκίνησε. Κουνούσε ἀρκετὰ ἡ Ρήνα ἔπιασε πάλι τὸ Δημήτρη απ' τὸ μπράτσο.

— 'Αχ, Θεέ μου, θαρρῶ πως θὰ κάνω ἐμετό.

Καὶ μ'ἐν'ἀπότομο τίναγμα τοῦ πλοίου, τὴν ἔπιασαν τὰ κλάμματα.

— Χί, χί, Τοτό, δὲν μπορῶ, μ'ο φαίνεται πως θὰ πεθάνω...

Δυὸ παιδάκια, ποὺ ἦταν πλάι ἐκεῖ, γελάσανε χωρὶς νὰ θέλουν.

— Καλέ, τόσο πολὺ φοβάσαι ἐσύ, τῆς φώναξε τὸ ἕνα απ' τὰ παιδιά, τὸ ἀγόρι. Κοίταξε τὴν ἀδελφή μου, εἶναι τόσο πιὸ μικρὴ ἀπὸ σένα κι' ὅμως δὲν φοβάται. Κοίτα τὴν πως γελᾷ!

— Χά, χά! Χαμογέλασε κι' ἡ Ρήνα, κόκκινη απ' τὴ ντροπὴ της.

— Ὑστερα ξεθάρρεψε λίγο.

— Πῶς σ'ε λένε; εἶπε.

— Τὴ φωνάζομε Μπεμπούλα, εἶπε τ' ἀγόρι, μὰ τὸνομά της εἶναι Εἰρήνη.

— Εἰρήνη; 'Α, σὰν τὸ δικό μου! Τί καλὰ! 'Ελα, Μπεμπούλα, κοντά μου.

Τὸ κοριτσάκι πλησίασε στὸ πᾶγκο.

Ήταν ἕνα παιδάκι στρουμπυλό, μὲ κοντὲς μπούκλες ποὺ τριγύριζαν τὸ κεφάλι του. Μελαχροινὸ κι' ὀλοκόκκινο, μὲ μαῦρα ἐξυπνότατα μάτια, ἔμοιαζε μᾶλλον μὲ ἀγοράκι πλάι στὴ λεπτεπίλεπτη Ρήνα, ποὺ ἦταν ἄσπρη καὶ ξανθοὴ καὶ δίχως ζωή, σὰν ἕνα κεράκι σθημένο...

Ὁ Δημήτρης ἔπιασε κουβέντα μὲ τὸν Ἀλέκο. Ταίριαζαν τόσο πολὺ τὰ δυὸ ἀγόρια! Ήταν καὶ τὰ δυὸ μέτρια καὶ στὸ πᾶχος καὶ στὸ μπόι καὶ στὴν ἔκφραση, ποὺ δὲν ταίριαζε τόσο πολὺ στὴν ἡλικία τους, ἔκφραση σοβαρὴ, προστατευτικὴ γιὰ τὶς μικρὲς ἀδελφούλες.

— Γιὰ ποὺ πάτε; ρώτησε ὁ Δημήτρης.

— 'Εμεῖς ταξιδεύομε μὲ μιὰ θεῖά μας. Πάμε νὰ μ'ας βάλουνε ἐσωτερικὰ σ'ε σχολεῖο. Δὲν ἔχομε οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα... Ἡ μητέρα μας πέθανε, εἶναι λίγοι μῆνες...

— Ἀλήθεια;... εἶπε ὁ Δημήτρης ποὺ τώρα μὲν παρατήρησε πως φορούσανε μαῦρα. Ὁ νοῦς του πῆγε στὴ δική του μητέρα κι' ἀνατρίχισε...

Ὁ Ἀλέκος εἶχε γέρει τὸ κεφάλι λυπημένος καί:

— Σεῖς; ψιθύρισε μὲν.

— 'Εμεῖς πάμε νὰ δοῦμε τὴ μητέρα μας ποὺ εἶναι ἄρρωστη.

— Τί ἔχει;

— Δὲν ξέρω, ἔκανε ἐγχείρηση.

— 'Α! εἶπε ὁ Ἀλέκος, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς τὴν ἔχῃ γερή!

— Εὐχαριστῶ!

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ δυὸ Εἰρηνοῦλες εἶχαν γίνεῖ πρώτες φίλες. Ἡ ξανθοὴ ἔλεγε μὲ περηφάνεια πως πάει στὴν πέμτη τάξη καὶ κάνει καὶ γαλλικά. Ἡ μελαχροινὴ ἡ καμμένη τώρα μὲν πῆγαυε στὴ δευτέρα.

— Θα μὲ κλείσουνε... εἶπε θλιμμένα. Μὰ ὁ Ἀλέκος θάρχειται καὶ θὰ μ'ο φέρνει γλυκά. (Καὶ σ' αὐτὴ τὴν ιδέα χαμογέλασε λίγο...) Ἐέρεις μ' ἀρέσουνε πολὺ οἱ καραμέλλες, οἱ πάστες, οἱ μπακλαδάδες, οἱ τούρτες. Μιά φορά στὴν ἑορτὴ μου, μ'ο φέρανε μιὰ τούρτα, κι' ἐπειδὴ δὲν μ'ο τῇ δώσανε, σηκώθηκα κρυφὰ τὸ βράδυ απ' τὸ κρεβάτι κι' ἔφαγα τὴ μισή. Τὸ πρῶτ' δὲ μὲ μαλώσανε, γιατί εἶχα ἄρρωστησε!

— Χά, χά, γελάσανε καὶ τὰ τέσσερα μαζί.

— Φτηνὰ τὴ γλύτωσε, λέει ἡ Ρήνα. 'Ε, μὰ καμμένη καὶ σὺ τὸ παράκαμες.

— Ἄν ἤμουν στὴ θέση σου, τὸ πολὺ πολὺ νάτρωγα τὰ φρούτα ποὺ θάχε ἀπὸ πάνω!

Εἶχανε γίνεῖ εὐθυμα.

Ὁ Ἀλέκος σφύριζε ἕνα σκοπὸ. Ὁ Δημήτρης σιγοτραγουδοῦσε: «Καράβι, καράβι ἀνοίγει τὰ φτερά...» Κι' ὕστερα ἔλα μαζί: «Πήγαυε γιὰ τὸ γιὰ τὸ, κι' ὁ νοῦς σου νὰναι πάντα δῶ, — πῆγαυε κι' ὦρα καλή, μὲ τῆς μαννούλας τὴν εὐχή!»

Μὲ τὶς ὀμιλίες τους εἶχε πιά νυχτώσει.

— Ἀλέκο! Μπεμπούλα!

— 'Α! ἡ θεῖα! Καληνύχτα Δημήτρη! Καληνύχτα Ρήνα!

— Καληνύχτα σᾶς!

Σκοτεῖνανε... Ἡ Ρήνα ἔγειρε τὸ ξανθὸ της κεφαλάκι στὸν ὦμο τοῦ ἀδελφοῦ της κι' ἀποκοιμήθηκε. Ἐκεῖνος τὴ σκέπασε μὲ τὸ παλτό του κα' ἔμεινε ἔαγρυπνος, μόνος, σκεπτικός... Τὰ μάτια του κοιτάζανε τὸ ἄπειρο. Ζητούσαν λές, νὰ λύσουν κάποιο μυστήριον. Γιατί;... Ὑστερα κουράστηκαν κι' ἤρθε ὕπνος βαρὺς νὰ τοὺς κλείσῃ τὰ βλέφαρα. Σιωπή...

Τὸ πρῶτ', μὲν ἀνοίξανε τὰ μάτια, ἀντικρύσανε τὸν Πειραιά.

— Βάρκα ἔδω, κύριος! — Βάρκα!

— Παρακαλῶ, κύριε, προτιμῶστε μας. Κόσμος, φασιρία, ὀλοβοή!...

Ὁ Ἀλέκος καὶ ἡ Μπεμπούλα δὲν φαίνονταν πονηνὰ. Τί κρίμα! Εἶχανε φύγει. Ὁ Δημήτρης δὲν ἤξερε ποῖο βαρκαρὴ νὰ προτιμῇ. Βαστούσε τὴ Ρήνα απ' τὸ ἕνα χέρι καὶ μὲ τ' ἄλλο ἕνα βαλίστακι μὲ τὰ ρούχα των.

Κοίταξε ἀνίσυχος. Στὸ τέλος μῆκε σ'ε μιὰ βάρκα ποὺ ἦταν κι' ἄλλοι μέσα, καὶ σ'ε δυὸ λεπτά βρεθῆκαν στὴν ἀκτὴ...

«— Ἡ μητέρα... Ποῦ εἶναι, πως νά ναι;» Πάλι ἡ ἴδια σκέψῃ. Τοῦ εἶχανε δώσει μιὰ διεύθυνση. Νοσοκομεῖον τάδε. Ὁδὸς τάδε. Ἀριθμὸς τάδε. Ποῦ νὰ πᾶνε; Ἐνας πόλισμαν τοὺς εἶδε καὶ τοὺς πλησίασε. — Τί ζητεῖτε;

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

— Οἱ δυὸ ἄρχοντες ποὺ τιμοῦνε ἀπόψε τὸ σπῖτι μου, εἶπε, ἄς μὲ συμπαθοῦνε ποὺ τ'ἔχω λιγάκι χαμένα, μὰ εἶναι ἀπὸ τὴν πολλή μου τὴ χαρά. Ἄν ἡ σημερινὴ μέρα δὲν εἶναι ἡ ὠραιότερη μέρα τῆς ζωῆς μου, δὲν πρέπει νὰ λέγομαι ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἀστακός, καὶ μάλιστα ἀστακὸς βρασμένος. Θὰ σᾶς πῶ, κύριοι, τί συμβαίνει ἀπόψε στὸ σπῖτι μας. Ἡ μικρὴ μας Αἰμιλία εἶναι ἡ χαρά μας κι' ἡ ζωὴ μας ἔδω μέσα. Δὲν ξέρω πως

χαρά της, σὰ νὰ βρισκόταν στὸ θέατρο, κι' ἀπάνω ἐκεῖ νά, ποὺ μπαίνουν κι' οἱ δυὸ ἄρχοντες στὸ φτωχικό μας... Ἀδωτὰ εἶναι κύριοι, τὰ νέα μας. Ἀρραβωνιάζομε τὸ Χάμ μὲ τὴν Αἰμιλία! Αὐτὸ κάναμε, ὅταν ἤρθατε!

Κι' ἔδωσε στὸν ὦμο τοῦ Χάμ μιὰ γροθιά τόσο γερή, ποὺ ὁ καίμενος κλονίστηκε καὶ κόντεψε νὰ πέσει.

Τί ἀπλὰ καὶ τί χαρούμενα ποὺ ζοῦσαν οἱ καλοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι!

Καθῆσαν ὕστερα κοντὰ στὴ φωτιά

«Αὐτὸ τὸ σύμπλεγμα ἀντικρύσαμε ὅταν μῆκαμε μέσα...» (Σελ. 327, στ. α'.)

νὰ τὸ πῶ, μὰ ἔτσι εἶναι, ἡ χαρά μας κι' ἡ ζωὴ μας.

Ἐδῶ ἀνακάτεψε λιγάκι τὰ κατσαρά του τὰ μαλλιά κι' ἐξακολούθησε:

— Λοιπὸν ἦταν κάποιος, ποὺ ἤξερε τὴ μικρὴ μας Αἰμιλία, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πνίγηκε ὁ πατέρας της. Τὴν ἤξερε κι' ὅταν ἦταν μικρούλα τόση δά, κι' ὅταν μεγάλωσε κι' ἔγινε γυναίκα. Αὐτὸς ὁ κάποιος ἦταν λιγάκι ἀγριάνθρωπος, ὅπως κι' ἐγώ, λιγάκι θαλασσολόκος, ἀλλὰ καλὸ παιδί, πρώτης γραμμῆς παιδί... Ἐνα βράδυ τὸ λοιπὸν, γυρίζει ἡ μικρὴ ἀπὸ τὴ δουλειά της, κι' ὁ καλὸς μας ὁ ναυτικός τὴν ἔφερε ἀπὸ τὸ χέρι, 'Ε, αὐτὸ δὲν εἶναι παράξενο, τὰ παιδιά εἶναι σὰν ἀδέρφια. Μὰ μοῦρχειται ὕστερα καὶ μ'ο τὴν παρουσιάζει καὶ μ'ο λέει γελαστά: «Κοίτα δῶ, θεέ μου! Εἶναι ἡ ἄρραβωνιαστικιά μου!» Ἄ, τὰ καλά μου τὰ παιδιά! Μὲ τὴν εὐχή μου καὶ μὲ τὴν εὐλογία μου! τοὺς λέω. Ἡ κυρὰ Κούμιτς ἀρχίζει νὰ χτυπᾷ τὰ παλαμάκια ἀπὸ τὴ

κι' εἶπαμε ἱστορίες (ὁ Στίρφορντ, ὅπως πάντα, εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία κι' ὅλοι τὸν κοιτάζαν στὸ στόμα) ὥς ποὺ προχώρησε πιά ἡ νύχτα καὶ σηκώθηκα νὰ φύγωμε.

Ἐκείνη τὴ νύχτα δνειρευόμουν ἀδιάκοπα τὴ χαρούμενη σκηνὴ ποὺ εἶχαμε ἀντικρύσει, ὅταν μῆκαμε στὸ σπῖτι τοῦ κ. Πέγκου.

Μείναμε δεκαπέντε μέρες στὸ Γιάρμουθ μαζί μὲ τὸ Στίρφορντ. Ἐγὼ πῆγα κάμποσες φορές στὸ Βλύντερστον κι' ἐπισκέφθηκα τὸν τάφο, ὅπου κοιμόνταν οἱ γονεῖς μου, καθὼς καὶ τὸ παλιὸ μας σπῖτάκι.

Τὸ σπῖτι μας αὐτὸ εἶχε ἀλλάξει πολὺ τώρα. Ὁ κήπος του ἦταν γεμάτος ἀγριοχόρτα καὶ τὰ παράθυρά του ἔλα κλεισμένα. Μ'ο εἶπαν πως κατοικοῦσε ἐκεῖ ἕνας δυστυχισμένος τρελλὸς καὶ κατ' ἀνθρώπων ποὺ τὸν πρόσεχαν. Ὁ τρελλὸς

περνούσε όλον τον καιρό του στο παράθυρο της κάμαράς μου, εκεί που καθόμουν κι' εγώ τις αργές, όταν ήμουν παιδάκι και κοιτάζα τα προβατάκια που βοσκούσαν στα λιβάδια. Θεέ μου, τί θλιβερό που μου φάνηκε αυτό!

Κι' όταν γύριζα το δειλινό από τους μελαγχολικούς αυτούς περιπάτους, δούλους μου πήγαινε πάντα στην καλή μου θεία, που είχε δείξει τόση στοργή για μένα και είχε αντικαταστήσει αυτή τους γονείς και τους προστάτες, που τόσο πρόωρα τους είχα χάσει.

Κι' ακριβώς εκείνες τις ημέρες ήρθ' ένα γράμμα της θείας, που μου θύμιζε ότι είχα κάμει ένα ταξίδι για να σκεφθώ για το στάδιό μου κι' ότι έπρεπε να μη χάνω άσκοπα τον καιρό μου.

— Τί σου γράφει; με ρώτησε ο Στίρφορντ με όλο το θάρρος.

— Νά, μου θυμίζει ότι το ταξίδι αυτό τόκανα για να ιδώ λιγάκι τον κόσμο και για να σκεφθώ.

— Έ, φαντάζομαι πως αυτό έχαμες και σύ.

— Δεν το πιστεύω. Ίσα ίσα φοβάμαι πως ξέχασα το σκοπό του ταξιδιού μου.

— Καλά λοιπόν! Κοίταξε τώρα όλο-τρίγυρά σου, να κερδίσεις τον καιρό που έχασες! Κοίταξε δεξιά, θά' ιδείς μια χώρα ίσια και γυμνή! Κοίταξε αριστερά, θά' ιδής το ίδιο! Και μπρός σου το ίδιο, και πίσω σου το ίδιο. Έ, αυτό είν' όλο.

Εγώ γέλασα και του είπα ότι δεν έπρόκειτο να κοιτάξω το τοπίο, αλλά να ιδώ τον κόσμο και να σχηματίσω κρίση για τη ζωή και για τη σταδιοδρομία μου.

— Μπά; μου είπε ο Στίρφορντ. Και τι λέει ή θεία σου; Έχει καμιά ιδέα;

— Η θεία μου θέλει να σπουδάσω νομικά, να γίνω ίσως δικαστής. Έσού τί λές:

— Τί να πω εγώ; Αφού το θέλει, γίνου δικαστής! Αλλά νομίζω ότι μπορείς να γίνεις κι' εσύ, άλλο θέλεις.

Έτσι ο Στίρφορντ με βοήθησε καθόλου στην εκλογή του επαγγέλματός μου, κι' όταν αποχαιρετούσα τους καλούς ανθρώπους του Γιάρμουθ, για να γυρίσω στη θεία μου, δεν ήξερα τίποτα περισσότερο για το επάγγελμα που μου ταίριαζε ν' ακολουθήσω.

Όστόσο, όσο πλησίαζα στο τέρμα του ταξιδιού μου, έπερνα από μέσα μου την απόφαση να συμμορφωθώ με την προτίμηση της θείας μου, βασιζόμενος στην πείρα της και στο ενδιαφέρον της. Κι' έτσι, λογάριάζα να της πω, όταν θά' γυρίζα: «Θεία μου, είδα τον κόσμο, σκέφθηκα καλά κι' αποφάσισα να σπουδάσω νομικά.»

Φύγαμε τέλος από το Γιάρμουθ. Ο Στίρφορντ μ' άφισε στο τέλος του ταξιδιού για να γυρίσει στο σπίτι του, κι' εγώ έφτασα σε λίγο στης θείας μου και

τη βρήκα να με περιμένει με το τραπέζι στρωμένο για να φάμε μαζί.

Μά κι' αν είχα κάμει το γύρο του κόσμου και ξαναβλεπόμεστε ύστερ' από χρόνια, πάλι δε θά' νοιώθαμε τόση χαρά, όσο νοιώσαμε την ώρα εκείνη. Η καλή μου θεία μ' αγάλλασε κι' έκλαψε με την καρδιά της, γελώντας μαζί και λέγοντας ότι ήταν κρίμα να μη με βλέπει εκείνη την ώρα ή καϊμένη ή μητέρα μου, να κλαίει κι' αυτή από τη χαρά της.

— Λοιπόν, Τρότ, μου είπε την ώρα που καθίσαμε να φάμε: σκέφθηκες, παιδί μου, για το στάδιό σου; Τί αποφάσισες;

— Σκέφθηκα πολύ, θεία μου, μίλησα και με το φίλο μου το Στίρφορντ κι' αποφάσισα να σπουδάσω νομικά.

— Ά, πώς χαίρομαι γι' αυτό! είπε ή θεία μου.

— Αλλά, θεία μου, βλέπω μια δυσκολία.

— Ποιά, παιδί μου;

— Ο Στίρφορντ μου είπε ότι το επάγγελμα αυτό στοιχίζει πολλά χρήματα και σκέπτομαι ότι δε θά' ήταν σωστό να ξοδέψεις τόσα πολλά, ενώ μπορώ να διαλέξω άλλο στάδιο, που να μη στοιχίζει τόσα πολλά.

— Τότε, παιδί μου, αν έχω ένα σκοπό στη ζωή μου, είναι να σε ιδώ άνθρωπο μορφωμένο κι' ευτυχισμένο. Ω-

στε, δεν είναι να συλλογίζομαστε τώρα τα χρήματα. Το στάδιο αυτό που διάλεξες, είναι το καλύτερο, πρέπει να επιδοθείς και να γίνεις αργότερα δικαστής. Κι' ο κ. Δίκ την ίδια γνώμη έχει. Άς μη συζητούμε λοιπόν γι' αυτό το ζήτημα. Αύριο θά' πάμε σ' ένα γνωστό μου δικηγόρο, να φροντίσει για τις σπουδές σου. Κι' ο Θεός να σε φωτίσει, να γίνεις καλός και χρήσιμος άνθρωπος.

Έτσι λοιπόν αποφασίστηκε να σπουδάσω νομικά.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Άς πηδήσουμε τώρα μερικά χρόνια κι' ας φτάσουμε στο τέλος αυτής της ιστορίας.

Η θεία μου με είχε τοποθετήσει στο γραφείο ενός μεγάλου δικηγόρου, όπου παρακολουθούσα τις υποθέσεις, για να μαθαίνω την επιστήμη των νόμων. Έκεί στα δικαστήρια, συνάντησα και τον Τράτλ τον παλιό μου συμμαθητή, που παρακολουθούσε κι' αυτός νομικές σπουδές.

Άξαφνα όμως μια τρομερή καταστροφή ήρθε και χτύπησε την περιουσία της θείας μου κι' ή καλή μου προστάτισα βρέθηκε μονομιάς φτωχή. Τότε μαζευτήκαμε όλοι στο Λονδίνο, όπου πιάσαμε ένα μικρό διαμέρισμα, κι' αναγκάστηκα σε λίγο να διακόψω τις

νομικές μου σπουδές, γιατί ή θεία μου δεν ήταν πιά σε θέση να πληρώνει στο δικηγόρο τα έξοδα.

Γυρεύοντας τότε έναν τρόπο για να βγάλω το ψωμί μου, έγινα συντάκτης σε μια εφημερίδα και κρατούσα τα στενογραφημένα πρακτικά της Βουλής των Κοινοτήτων. Την εποχή εκείνη έγραφα και τα πρώτα μου φιλολογικά έργα και γρήγορα τ'ονομά μου έγινε γνωστό στους φιλολογικούς κύκλους και με την πέννα μου έβγαζα πιά αρκετά, ώστε να συντηρώ άνετα και τον εαυτό μου και τη θεία μου. Δεν πέρασε πολύς καιρός και είχα αποκτήσει τόση φήμη και δόξα στη φιλολογία, ώστε ούτε σκέφθηκα πιά να ξαναρχίσω τα νομικά.

Εκείνη την εποχή αποφάσισα να πραγματοποιήσω και το νεανικό μου όνειρο κι' εξομολογήθηκα στη θεία μου ότι πάντα θεωρούσα τη μεγαλύτερη ευτυχία να πάρω γυναίκα μου την Άγνη, την ιδανική αυτή κόρη του κ. Βίκφελντ, που τόσο την είχα εκτιμήσει τον καιρό που έμενα στο σπίτι του.

Η θεία μου με όλη της την καρδιά ανέλαβε να κάμει τα σχετικά διαδήματα, και σε λίγον καιρό το όνειρό μου είχε πραγματοποιηθεί. Ήμουν πιά ευτυχισμένος κι' ένδοξος, κι' ή θεία μου ήταν το ίδιο ευτυχισμένη μαζί μας, καθώς και ο αγαθώτατος κύριος Δίκ.

Κι' όλα τ' άλλα πρόσωπα της ιστορίας μας τ' αφίνουμε σε μια ζωή ήσυχη κι' ευτυχισμένη. Μόνο η καϊμένη ή Πέγκυ κοτυ έχασε σύντομα τον άντρα της, τον καλό μου άμαξά Μπαρκή, κι' έμεινε χήρα. Άν και της άφησε αρκετές οικονομίες ώστε να μπορούσε αν ήθελε να ζήσει άνετα και ανεξάρτητα, εκείνη όμως ήρθε κοντά μας κι' έμεινε στο σπίτι μας, όπου έδειχνε σ' όλους, και προπάντων σε μένα, την ίδια εκείνη άφοσίωση, που είχα γνωρίσει από τα πιά μικρά παιδικά μου χρόνια.

Μεγαλώνοντας, είδα να ξεσκεπάζεται και μια μεγάλη πλάνη της παιδικής μου ηλικίας. Ο Στίρφορντ, ο χαϊδεμένος μοναχογιός, με τα πολλά προσόντα και την υπερβολική αλαζονεία, ο Στίρφορντ που είχε κατακτήσει τόσο δολοκληρωτικά την παιδική μου καρδιά κι' είχε αποσπάσει όλο μου το θαυμασμό, ο Στίρφορντ λοιπόν βγήκε ο χειρότερος απ' όλους τους μαθητές του κ. Κρίκλ. Ο Τράτλ, — δικηγόρος τώρα με πολύ καλή πελατεία — μου διηγήθη ότι ο παλιός μας συμμαθητής Στίρφορντ είχε κάμει μια μεγάλη άπάτη για να κερδίσει κάποιο τεράστιο χρηματικό ποσό σε χρηματιστηριακές επιχειρήσεις, κι' επειδή ή δικαιοσύνη τον κυνηγούσε, αναγκάστηκε να φύγει κρυφά για την Αμερική, αφήνοντας πίσω του ένα όνομα άτιμασμένο, και μια μητέρα που την είχε συντρίψει ή απογοήτευση, γιατί έ-

βλεπε να σωριάζονται χάμω όλα τα μέγαλα και λαμπρά όνειρά της για το μοναχογιό της με τα τόσα προσόντα.

Η είδηση αυτή ήταν από εκείνες που μ' έκαναν να σκεφθώ βαθιά, πολύ βαθιά και να πεισθώ ότι και ή λαμπρότερη επιφάνεια μπορεί κάποτε να κρύβει το πιο απίστευτο, το πιο έλκεινό περιεχόμενο.

Άς είναι κι' αυτό έν' από τα πολλά διδάγματα, που οι αναγνώστες μου θά' μπορούσαν να βρουν σ' αυτή την άφηγηση της παιδικής μου ζωής.

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΥΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΕΛΟΣ

ΤΟΥ «ΑΛΥΙΑ ΚΟΠΠΕΡΦΙΛΔ»

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ 13 ΜΗΝΕΣ

Άγαπητοί μου,

Τί είναι πάλι αυτός ο χρόνος με τους 13 μήνες; Άν τον μήνα που δεν έχει Σάββατο; — Όχι. Μήνας που δεν έχει Σάββατο δεν υπάρχει, ούτε θά' υπάρξει. Χρόνος όμως με 13 μήνες, αν δεν υπάρχει σήμερα, θά' υπάρξει, λένε, αύριο. Και στο εξής όλοι οι χρόνοι θα έχουν 13 μήνες!

Είν' ένα σχέδιο της Κοινωνίας των Έθνών, που λογαριάζει μάλιστα, αν γίνη δεκτό απ' όλο τον πολιτισμένο κόσμο, να το εφαρμόσει από το 1932. Με άλλους λόγους, πρόκειται να εισαχθί ένα καινούριο διεθνές Καλαντάρι. Άς ετοιμασθούμε λοιπόν για καινούριες φασαρίες — συζητήσεις, φιλονικίες, καυγάδες και διαμαρτυρίες... Παλαιοημερολογιτών. Άλήθεια, αυτοί χάλασαν τον κόσμο κι' όταν, αντίς για το παλιό, το Ίουλιανό, παρδεχτήκαμε το Γρηγοριανό, που το κάτω-κάτω δεν έχει και τόσο μεγάλη διαφορά. Φαντασθήτε τώρα τι θά' κάμουν, αν εισαχθί το καινούριο αυτό της Κοινωνίας των Έθνών, που είναι όμως διόλου άλλο πράγμα! Άλλ' ας ιδούμε πρώτα τί ακριβώς είναι.

Το Ίουλιανό Ήμερολόγιο, το παμπάλαιο, που κάναμε πολύ καλά να το στείλουμε στην Ιστορία, είχε πολλά και μεγάλα ελαττώματα. Το νεώτερο, το Γρηγοριανό, δεν έχει τόσα, έχει όμως κι' αυτό αρκετά. Οι έποχές, πρώτα-πρώτα, του πολιτικού, να πούμε, χρόνου δεν συμφωνούν έντελώς με τις έποχές του αστρονομικού, του ήλιακού, δηλαδή με τις πραγματικές. Κι' όσο περνά ο καιρός, τόσο ή διαφορά γίνεται μεγαλύτερη. Έπειτα, από τους 12 μήνες του, άλλος έχει 30 ήμερες, άλλος 31, κι' ο Φλεβάρης πότε 28 και πότε 29. Ακόμα, κάθε μήνας του δεν διαιρείται σε ίδιο αριθμό από δώδεκες, άκραιοι έβδομάδες, άλλ' αυτός απλώνεται σ' έξη, εκείνος σε πέντε κι' ο άλλος σε τέ-

σεις. Κατά συνέπεια, κάθε μήνας του αρχίζει και τελειώνει όποια μέρα... θέλει. Ο Γενάρης π: χ: άρχισε φέτος Πέμπτη, του χρόνου θά' αρχίσει Παρασκευή, το 1933 Κυριακή και καθεξής. Το ίδιο κι' οι γιορτές πέφτουν όποια μέρα τύχη αν πητε δά και για τις κινητές, μια πέφτει φέτο Μάρτη και του χρόνου Μάη. Με άλλους λόγους, το Ήμερολόγιο που έχουμε σήμερα, φέρνει μια μεγάλη άνωμαλία, που δυσκολεύει σημαντικά τις συναλλαγές, την κοινωνική ζωή κι' αυτή ίσα-ίσα την άνωμαλία θέλει να βγάλει απ' τη μέση ή Κοινωνία των Έθνών με το καινούριο διεθνές Ήμερολόγιο που προτείνει.

Κατ' αυτό, ο χρόνος θα χη 13 μήνες από τέσσερις ακριβώς έβδομάδες, δηλ. δη από 28 ήμερες ο καθένας. Κάθε μήνας θά' αρχίσει από έβδομάδα, δηλαδή από Κυριακή, και θά' τελειώνει σ' έβδομάδα, σε Σάββατο. Οι δώδεκα πρώτοι μήνες θά' διατηρήσουν τα σημερινά τους όνόματα (Γενάρης, Φλεβάρης, Μάρτης κτλ) ο δε δέκατος τρίτος κάθε χρόνο θά' ονομασθί Sol, που δά πη «Ήλιος». Έτσι ο πολιτικός χρόνος θα χη 364 ήμερες (28 X 13). Για να συμφωνή όμως με τον αστρονομικό, θά' προστεθούν: α) μια μέρα κάθε χρόνο, στο τέλος του Δεκέμβρη, που δεν θά' ονομάζεται όμως ούτε Κυριακή, ούτε Δευτέρα, αλλά Χρονική, και θά'ναι ή ξεχωριστή από το χρόνο διεθνής Πρωτοχρονιά και β) μια μέρα στο τέλος του Ιουνίου, που θά' ονομάζεται Βίσκετη και θά'ναι κι' αυτή γιορτινή. Ίδού τώρα ο πίνακας κάθε μηνός, ίδιος για όλους στο χρόνο με τους 13 μήνες:

Κυρ.	Δευτ.	Τρίτ.	Τετάρ.	Πέμπ.	Παρ.	Σάββ.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Καθώς βλέπετε, κάθε μήνας θα χη πάντα τέσσερις Κυριακές (1, 8, 15, 22) τέσσερις Δευτέρες (2, 9, 16, 23) και καθεξής. Και σ' όλους τους μήνες κάθε ήμερομηνία θά' πέφτη την ίδια μέρα. Η 19 π: χ: του κάθε μηνός θά' είναι Πέμπτη, ή 21 θά' είναι Σάββατο και καθεξής.

Δεν είναι ανάγκη τώρα να έκταθώ πολύ για να καταλάβετε την τάξη και την ευκολία που θά'φερνε στον κόσμο αυτό το αιώνιο Ήμερολόγιο. Θά'ρκεσθώ σ' ένα μόνο παράδειγμα, που για μās είναι και το πιο ενδιαφέρον:

Η Διάπλασις γαίνει μια φορά την έβδομάδα, κάθε Σάββατο. Άλλά ο τόμος της δεν έχει πάντα τα ίδια φυλλάδια: Πότε είναι 52, πότε 53 και καμιά φορά 54! Και τοῦτο, γιατί με την άνωμαλία του Ήμερολογίου μας — του Ίου-

λιανού πρώτα και του Γρηγοριανού τώρα — ο μήνας πότε έχει 4 Σάββατα και πότε 5. Έ, με το νέο Ήμερολόγιο τα φυλλάδια της Διάπλασεως θά' είναι 52 το χρόνο σωστά. Γιατί θά' γαίνουν 4 το μήνα. Και 13 X 4 = 52. Θά' πητε: Και τί πειράζει αν ο αριθμός των φυλλαίων ένός χρόνου δεν είναι πάντα ο ίδιος; Έσας όχι βέβαια. Ρωτάτε όμως και τη Διάπλαση, που είναι ύποχρεωμένη, αντί για τα 52 φυλλάδια που λογαριάζει, να βγάλει σ' ένα χρόνο 54, χωρίς οι συνδρομητές της να πληρώσουν τίποτα παραπάνω;

Και καλά ή Διάπλασις. Φαντασθήτε όμως μια μεγάλη επιχείρηση με προυπολογισμό από εκατομμύρια. Δεν θά'ναι μεγάλη ή διαφορά, κι' επομένως μεγάλη ή ωφέλεια που θά' προκύψη από τη μέλλουσα τάξη; Και πρώτοι-πρώτοι, λένε, θά' την έχουν οι εργάτες, οι υπάλληλοι, οι μισθωτοί. Σήμερα πληρώνονται το ίδιο για όλους τους μήνες, ενώ άλλος έχει 30, άλλος 31 ήμερες, και μόνον ένας 28. Αύριο όμως όλοι τους οι μήνες θα έχουν τις ίδιες ήμερες. Επίσης θά' ευκολυνθί πολύ κι' ή πληρωμή καθ' έβδομάδα. Ο μηνιαίος μισθός θά' διαιρείται σε 4 μέρη, κάθε Σάββατο ο μισθωτός θά' παίρνει τα ίδια λεπτά, και το τελευταίο Σάββατο του μηνός, που θά' είναι κι' ή τελευταία του ήμέρα, θά' είναι έξοφλημένος. Σήμερα δεν μπορεί να γίνεται αυτό. Την τελευταία έβδομάδα ο μισθωτός παίρνει πότε λιγώτερα, πότε περισσότερα. Και κάθε εργοστάσιο, κάθε γραφείο, έχει και δικό του λογιστικό σύστημα, άπλούτερο ή πολυπλοκώτερο, για να εξισώσει το μηνιαίο μισθό με την έβδομαδιαία πληρωμή.

Κι' έν' άλλο άκόμη σπουδαίο: Δεν θά'ναι πιά ανάγκη να γαίνει Ήμερολόγιο κάθε χρόνο. Το πρώτο που θά' γίνη με το νέο σύστημα, θά' ισχύη για όλα τα κατοπινά χρόνια, για την αιώνιότητά! Φυσικά, αφού όλοι οι μήνες θα έχουν τις ίδιες ήμερες, αφού όλοι θ' αρχίζουν από Κυριακή και θά' τελειώνουν σε Σάββατο, κι' αφού θά' προσδιορισθούν μια και καλή όλες οι γιορτές, κινητές και ακίνητες: Χριστούγεννα, 25 Δεκεμβρίου, Τετάρτη, για όλα τα χρόνια. Πάσχα, Κυριακή, 15 Απριλίου για όλα τα χρόνια. Πρωτοχρονιά, 29 Δεκεμβρίου. Χρονική, για όλα τα χρόνια. Και πάει λέοντας.

Πώς σας φαίνεται; Και στους καυγάδες που θά' γίνουν δώδεκα στη μεγάλη αυτή καινοτομία, έσείς τί θά' είσθε; Παλαιοημερολογίτες ή Νεοημερολογίτες;

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Ἀνδρισμένη Τριανταφυλλ
Ἀπιδίς, Χλωμό Φεγγάρι, Ἀδ

